

Se stjerner på Ole Rømer-Observatoriet

Med den kommende tids mørke aftener er der atter mulighed for at se stjerner og planeter m.v. fra det smukke gamle observatorium i Højbjerg.

Astronomiformidlerne er i hvert fald klar til en ny sæson under stjernehimlen, enten ved kikkerterne eller i foredragssalen, hvis der er overskyet.

Billetter til 25 kr. pr. person kan købes på www.science museerne.dk/ole-roemer-observatoriet/planlaeg-jeres-besoeg.

Holdet bag astronomiformidlingen på observatoriet består af Andreas, Lasse, Signe, Kirsten og Nikoline. Foto: Aase Roland Jacobsen.

Hvem var dr. Agerley?

Dr. Agerleys klinik i Steno Museets medicinhistoriske udstilling har i mange år været omdrejningspunkt for rundvisninger og for gæsters nysgerrige blikke. Men selvom Agerleys klinik har fået et efterliv på museet, så har vi vidst meget lidt om indehaveren. Det forsøger historiestuderende – og formidler på Steno Museet – Anne Sofie Larsen at råde bod på i løbet af sin praktik på museet i efteråret 2017.

Dr. Agerleys klinik som den ser ud på Steno Museet i dag. De brune farver og den hjemlige stemning springer straks i øjnene. Foto: Anne Sofie Bomholt Larsen.

Der har længe været et ønske på Steno Museet om at finde flere oplysninger om dr. Matthias Jensen Agerley, der fungerede som praktiserende læge i Augustenborg på Als fra 1911 til sin død som 95-årig i 1978. Målet er, at Agerleys person og funktion som praktiserende læge kan blive levendegjort for museets besøgende.

Et spændende liv

Af denne grund var dr. Agerley i foråret emnet for en kulturhistorisk og biografisk undersøgelse med henblik på at få skabt et omrids af Agerleys levede liv, både privat og i rollen som læge. Fortællingen om Agerleys liv blev her sam-

menst af de kilder, museet allerede havde, men i den grad også af indsamlede erindringer fra Agerleys efterkommere og folk fra lokalområdet omkring Augustenborg.

Af disse kilder dukkede dr. Agerleys spændende liv op. Det var et liv som læge i den tyske hær under 1. Verdenskrig, et liv som praktiserende læge i et lille samfund og et liv levet i et grænseområde med alt, hvad dertil hører. Men det var også et liv med kone og børn og med private og arbejdsrelaterede relationer.

Læge for alt andet

I de indsamlede erindringer gemte sig mange gode og

interessante historier om Agerleys private og professionelle karakter. Det sprang i øjnene, at det især er i funktionen som læge, at Agerley bliver husket, hvilket måske også var sådan, han først og fremmest så sig selv.

På hans tid var den alment praktiserende læges hverdag præget af travlhed og mange forskelligartede opgaver. Agerley har haft patienter i sin konsultation og er kørt på sygebesøg både hverdage og weekend, om dagen og om natten. Han har arbejdet med fødsel og død og alt det indimellem, og han har udfyldt flere medicinske funktioner, der med tiden er specialiseret, såsom narkoselæge, akutlæge og fødselslæge.

Agerley privat

Rollen som læge har ligeledes fyldt meget i boligen, der også husede Agerleys klinik. Hans børnebørn beskriver ham som en hård og kontrolleret mand, der var læge for alt andet – også før sin rolle som bedstefar. De fortæller om en mand, der altid startede dagen med morgengymnastik, og som kun sjældent blødte op og oftest kun over et spil skak.

Når Agerley kom kørende i sin lægebil, standsede han ifølge sine børnebørn hverken for andre bilister eller det lokale tog, fordi han mente, at folk skulle holde tilbage for lægen.

Det er også en beskrivelse af en mand, der ofte var fra-værende, og som, selv når han ikke havde konsultationer, brugte meget af sin tid i sin praksis.

En lokal karakter

Sigende for Augustenborg på Agerleys tid beskriver tidligere patienter og en hjemmesygeplejerske, at patienterne var delt, således at de dansksindede patienter benyttede sig af en anden læge, Gregers Jensen, mens de tysksindede besøgte dr. Agerley. Han var født tysk og deltog under 1. Verdenskrig på tysk side som militærlæge. Lokale erindringer beskriver ham som "en tysk aristokrat", der vandrede gennem byen med en rank holdning og et strengt ansigt.

Denne beskrivelse passer også til tidligere patienters oplevelse af ham som en hård og streng læge. Hanne Clingman beskriver for eksempel, hvordan hendes far havde oplevet den hårde dr. Agerley. Faderen, Marcus Marcussen, har fortalt, at han som 10-årig kom til skade med sin tommelfinger og blev bragt til dr. Agerley. Her spændte Agerley Marcus' arm fast og rev neglen

Huset på Storegade 26 i Augustenborg rummede i perioden 1911-1978 både dr. Agerleys klinik og familien Agerleys private bolig. Her ses dr. Agerley i privaten med sin kone, Louise Jacobsen, og deres tre børn, Margrethe Eleonore, Marie Louise og Hans Karl.

på tomten af uden bedøvelse, og da Marcus skreg, sagde Agerley bare "hold kæft, knægt!".

Selvom den hårde læge går igen i mange erindringer, er der også en stor respekt for Agerleys dygtighed inden for sit felt. Det er tydeligt, at han som praktiserende læge har udfyldt en betydningsfuld rolle i et mindre samfund. Men han har åbenlyst også set sig selv som en betydningsfuld person. Hans børnebørn beskriver bl.a., hvordan han ikke holdt tilbage for andre bilister, fordi han mente, de skulle holde tilbage for lægen!

Hvad nu?

Undersøgelsen har givet et helt nyt indblik i personen dr. Agerley, der i så mange år har "siddet" med ryggen til ved sit skrivebord i den gamle lægeklinik i museets stuetage. I efteråret vil der blive arbejdet med at formidle alle de gode historier til museets gæster. Det vil i første omgang ske på en interaktiv skærm ved udstillingen, så gæsterne kan dykke ned i erindringer om Agerley og klinikken, de mange spændende genstande eller klinikkens betydning i en større medicinhistorisk sammenhæng.

Anne Sofie Bomholt Larsen